

Örüntü Tanımaya Giriş

elestireldusun.wordpress.com

Ekim 2022

Hemen hiçbir eleştirel düşünme eğitimi kaynağında örüntü tanıma diye bir konu bulamıyoruz. Bu terim çoğunlukla yazılım geliştirme, kalıtım ve psikoloji alanlarında karşımıza çıkıyor. Ben bilinçli düzeyde geliştirilmiş bir örüntü tanımının eleştirel düşünmenin bir parçası olduğunu, eleştirel düşünmeyi bir eğitim alanı olarak düşünmeye başladıktan sonra anladım. Elde ettiğim bulguları bilgim ve anlatım gücüm yettiği kadarıyla paylaşmaya çalışacağım. Standart bir ders olmadığı için, hatta bu bir “ders” bile olmadığı için el yordamıyla, doğaçlama ilerliyorum. Bu yüzden bu çalışmayı daha sonra geliştirebilmem için geribildiriminiz önemli. Eğer bu sayfalarda yeniyseniz ve eleştirel düşünmeye giriş yazılarını okumadıysanız okumanızı ve sonra bu yazıya dönmenizi öneririm.

örüntü

Belli bir yapıyı, belli bir bütünü oluşturan dallardan, birimlerden her biri, örnek.

Olay veya nesnelerin düzenli bir biçimde birbirini takip ederek gelişmesi.

Eğilimlerin, etkinliklerin, sonuçların veya bir kişinin, topluluğun ve kurumun gözlenebilir özelliklerin oluşturduğu güvenilir bir örneklem.

Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başına birer birlik olan öğelerden her biri; örge; kalıp; model; desen.

Örüntü tanıma insanın düşünce üretmesini sağlayan şeydir. Örüntü tanıma yetimizin varlığının apaçık ve en çarpıcı kanıtı çocukların dil kurallarını hiçbir ders almadan

öğrenmeleridir. Bebeklerin hiçbir eğitim almadan başarabildikleri konuşmayı öğrenme işlemi bir tümevarım işlemidir. Yinelenen örneklerden yola çıkılarak o örnekleri oluşturan kurallar saptanır ve daha önce rastlanmamış yeni örnekler üretilir. Düzensiz çekimleri olan dillerde fiillerin düzenli çekilmesi (İngiliz çocukların *put* yerine *putted* demesi gibi), düzensiz çoğulları olan dillerde adların düzenli çoğullarının yapılması gibi veya Türkçede yapım ekleriyle yaşayan dilde kullanılmayan sözcükler (küçümsemek sözcüğünden çıkarsanan *büyümsemek* sözcüğünde olduğu gibi) türetilmesi gibi “çocukça” dil davranışları bu işlemin su yüzüne çıkıp görünür olduğu anlardır. Duydukları karmakarışık seslerdeki örüntüleri saptayarak kendiliklerinden dil öğrenen bebekler, aynı işi sürdürerek bu kurallılık “hatalarını” yaparlar.

Tümevarım demem dikkatli okuyucuların gözünden kaçmamıştır. Tümevarım eleştirel düşünmede ve mantıkta hatalı sonuçlara ulaşmaya eğilimli bir çıkarım yoludur. Sağlıklı çıkarım tümdengelimle yapılır. Yani geneli anlayıp özel için, bütünü anlayıp tikel için çıkarımda bulunma. Bilimsel çalışma için tümdengelim esastır. Ve fakat bilimsel yöntemin zorunlu bir parçası olan hipotez kurma işi tümevarım yoluyla yapılır. Eleştirel düşünmeyi öğreten kaynaklarda tümdengelim yapılan vurgu yersiz değildir. Bununla birlikte insan her iki yönü de sürekli olarak kullanmak zorundadır. İşte tam burası, yani tümdengelim vurgulayıp tümevarımı arka plana atmak, hatta onu hatalı bir düşünce alışkanlığı gibi göstermeye çalışmak kimi eleştirel düşünme eğitimi kaynaklarında karşılaştığımız bir yanlılıktır. Bu yanlılığın arkasında art niyetler, politik güdülenmeler de olabilir. Okumayı sürdürürseniz bunları yeri gelince anlayacaksınız.

Edindiğimiz her yeni beceride örüntü tanımayı kullanırız. Yemek yapmayı öğrenen biri fırının nasıl sonuç verdiğini bilir. Karşısına yeni bir malzeme ve yeni bir tarif çıktığında fırında nasıl sonuç alacağını az çok kestirebilir. Çünkü fırında daha önce aldığı sonuçların ortak yönlerini keşfetmiş, böylece termodinamik yasalarını bilmese bile bir örüntüyü tanımıştır. Zekanın ve işlek bir zihnin varlığını belirleyen şey bilgi toplamak değil, edinilen deneyimi bir olasılık bilgisi oluşturacak biçimde düzenlemektir. Böylece **bilinenden fazlasına uzanmak, kavrayışı derinleştirmek ve öngöründe bulunmak** olanaklı olur. Verdiğim dil örneklerinde çocuklar üçünü de yapmışlardır. Demek ki örüntüleri saptamak çocuklara özgü değildir, yaşam boyu sürer. Sürer ancak bu işlem kurumlar, gelenekler ve yaşam biçimleriyle baskılanır ve çoğu yetişkin bu yetisini kullanmaya kullanmaya köreltir. Tıpkı eleştirel düşünme yetisini körelttiği gibi.

Geniş anlamıyla eleştirel okuma yapabilmek için bu yetiyi diriltmek gerekir. Çünkü kuşağımızın içinde bulunduğu koşullarda bazı yalanlar kurumsaldır. Kurumsallaşmış, kök salmış, her bir kökten türlü türlü dallar ve meyveler vermiş olan yalanları, bilgi kirliliğini, çarpıtmaları, yönlendirmeleri ve aşılamaı saptamak için örüntü tanımaya gereksinim duyarız. Biçim değiştirerek yinelenen söylemleri, adı değiştirilerek sürdürülen köhnemiş kavramları veya tek bir dünya görüşünden beslenmesine karşın birbirine karşıtmış gibi görünen farklı değer yargılarını saptayıp ayıklamak, özgür ve bağımsız düşünce üretiminin olmazsa olmazıdır.

Yalanları ve sahtelikleri keşfetmek için çoğu zaman tündengelim yolu izlenemez, yeterli veri yoktur. Hipotez kurar ve hipotezi sınarsınız. Polis dedektifleri ve savcılar da sanığı sorguya çekerken hipotez kurar ve sanıktan gizledikleri hipotezi sordukları sorularla sınarlar. Çünkü sanığın yalan söylediğini varsaymak zorundadırlar.

İlkbahara tanık olan kişinin yazın ve ardından sonbaharın geleceğini bilmesi örüntü tanımının en basit kullanımınıdır. Veya yarın güneşin doğacağını kanıtı ve belgesi olmayabilir. Ama kişinin o yaşına değin hep böyle olagelmıştır ve bu örüntü, algıladığı gerçekliğin tutarlı bir bütün oluşturmaya yardımcı olmuştur. İnsan çevresinde bütün gücüyle sürekli **kural** arar, yoksa uydurur. Bu insanın arızası değil koşullara sağladığı evrimsel uyumdur. Hiçbir kuralın, düzenliliğin, yinelemenin ve dolayısıyla algılanacak örüntülerin olmadığı bir evrende düşünme eylemi yararsız olurdu. Hatta düşünmek olanaksız olurdu. Girdiler belli olduğu halde çıktıları öngörebilmek, bir başka deyişle kuralları sezme, keşfetme veya yeni kuralları kurgulamak olanaksız olurdu.

Rastgele (kaotik) dizilmiş mozaik kaplamalarda veya saçılmış bulutlarda anlamlı biçimlerin aranmadan bile bulunabilmesi, örüntü tanıma işlevinin bilinçaltı (otomatik) düzeyde sürekli etkin olduğunu gösterir. Bunu bilinç düzeyine çıkarabilmek ve denetimini ele alarak ondan gerçek anlamda yararlanmak kişinin zihinsel yetisini genişletecektir. Eleştirel düşünme çabası da özünde, ayırdında bile olmadan akışkan biçimde yaptığımız düşünme sürecini gözleyerek yapmamıza verdiğimiz addır. Aynada kendisine bakan bir göz gibi kişi kendi düşünsel sürecini inceleyecektir.

Noktaları Birleştirmek

Hepimizin çocukken çözdüğü bulmacadır. “Noktaları birleştirin, bakalım ne çıkacak...” Birleştirme işi daha bitmeden ne çıkacağını anladınız, hatırladınız mı? Deneyim kazandıktan sonra artık daha birleştirmeden, dağınık duran noktalara şöyle bir bakarak bile kağıttaki resmi görebiliriz. Zihnimizde doğuştan var olan ve kullandıkça gelişen mekanizmalar vardır. Bunları bilgisayar programlarına benzetebiliriz. Örüntü tanıma programımız vardır. Noktaları birleştirme programımız vardır. Bu programlar doğuştan hazırdır. Etkin kullanarak güçlendirilebilir, yetenekleri artırılabilir. Onları hangi amaç

için kullanacağımız bize kalmıştır. Ellerimiz piyano çalmak için tasarlanmış değildir. Bir başka deyişle piyano çalarak evrimleşmiş değildir ama biz onunla piyano çalmak istersek çalabiliriz. Hatta bir süre sonra uykumuzda çalabilecek denli ustalaşırız çünkü ellerimiz piyano çalmak da dahil pek çok işe uyarlanabilen genel araçlardır. Zihnimiz de elimiz, ayağımız, kaslarımız gibi çok amaçlı bir araçtır. Onu hangi yönde geliştirirsek o alanda ustalaşırız.

İlgisiz görünen noktaları birleştirmek hepimizin belli ölçüde yapabildiği bir şeydir. Çıkarım yapmak her zaman geniş bilgi gerektirmez. Bazen çok basit bir iki bilgi yan yana getirildiğinde anlamlı ve önemli bir örüntü oluşturur. Matematiksel bir benzetmeyle $1+1=2$ değil başka bir şey olur. Yakın tarihimizden herkesin bildiği ama yan yana getiremediği bilgilere örnekler verebiliriz:

- Efsaneye göre Siyonistlerin Abdülhamit'ten para karşılığı toprak istemeleri, Abdülhamit'in "Biz Filistin'i savaşıarak aldık, gücünüz yetiyorsa siz de savaşın da alın" demesi (birinci nokta); arkasından Osmanlı'nın boşu boşuna girdiği bir savaşta Filistin'i yitirmesi, Siyonistlerin böylece Filistin'i Osmanlı'ya para bile ödemededen almaları (ikinci nokta).
- Ermeni sürgününe karar verildiği dönemde, daha önce Osmanlı'nın birbiri ardına yitirmiş olduğu topraklarda, Balkanlar'da, Yunanistan'da, Girit'te ve Kırım'da yaşanan Müslüman soykırımının acılarının taze olması (yinelenen örüntü), soykırımdan kaçanların Anadolu'ya sığınması; I. Dünya Savaşı'nda Doğu Cephesi'nde gerileyen Osmanlı'nın bir benzer soykırımın Doğu Anadolu'da yaşanmasından korkuyor olması. Nitekim yaşanmamış olması.
- Her tarihçinin kendi ulusuna yontması (birinci nokta). Türklerin tarihçilik yapmamaları (ikinci nokta). Bundan ötürü kitapların Batılı olması, dolayısıyla Türkiye'de kitapçı raflarının aslında sanılanın tersine, kendine yontan, yani Türkler lehine yanlılık içeren tarih kitaplarından büyük ölçüde yoksun olması.

- ABD'nin her iki dünya savaşına girmesi için hiçbir görünür gerekçe olmaması (birinci nokta). ABD'nin 1941'de İkinci Dünya Savaşı'na girmesi ve o günden bugüne kesintisiz olarak savaş durumunda olması (ikinci nokta).
- İngiltere ve Fransa'nın Almanya'ya savaş açarak İkinci Dünya Savaşı'nı başlatma gerekçelerinin Almanya'nın Polonya'yı işgal etmiş olması (birinci nokta). Savaş bittiğinde ise Polonya'nın bu kez SSCB işgali altına girmesi ama İngiltere ve Fransa'nın bu durumdan hoşnut olmaları (ikinci nokta).
- İngiltere'nin Almanya'ya savaş açma gerekçesinin "Almanya'nın dünyayı ele geçirmesi tehlikesi" olması ama o sırada İngiltere'nin zaten dünyanın dörtte birini elinde tutuyor olması. Bugün Amerika'nın kendi çocuklarına ve dünyaya "biz olmasaydık Almanlar dünyayı ele geçirecekti" varsayımını aşımlarken dünyayı kendi ele geçirmiş olması.
- Ordunun Suriye'ye girmeye ikna edilememesi (birinci nokta); 2013-2014'te bakanların "orduyu nasıl ikna edelim" konulu konuşma kayıtlarının sızması (birinci nokta); 15 Temmuz 2016'nın hemen ardından ordunun birdenbire ikna olması (üçüncü nokta).
- Ortada fol yok, yumurta yokken (daha doğrusu eleştirel düşünemeyenler öyle sanırlarken) Suriye sınırındaki mayınların temizlenmesi (birinci nokta). Birkaç yıl sonra Suriye'yi terörist örgütlerin basması ve Suriye'deki insanların mayınsız araziden rahatça geçerek Türkiye'ye karışmaları (ikinci nokta). Sınır mayınlarının arada bir kaza oluyor gerekçesiyle temizlenmesi için hükümete baskı yapanlarla içeri giren Suriyelilere yurttaşlık verilmesi için baskı yapanların çoğu kez aynı kişiler olması (örneğin İnsan Hakları Derneği; üçüncü nokta).
- Türkçenin ilk geniş kapsamlı kökenbilim sözlüğünü yazan kişinin (S. Nişanyan) bir Ermeni olması. Kuran'ın Türkiye Türkçesine ilk eksiksiz çevirisini yaptıran kişinin (M. Kemal) bir deist olması. Yukarıda sözünü ettiğim Türk soykırımını kapsamlıca yazan tek kişinin (J. McCarthy) bir Amerikalı olması...

"Aa, gerçekten!" Dediğiniz oldu mu? Oldu ise sıfırdan, yeni bir bilgi edinmediniz. Çoktan bildiğiniz birkaç bilginin yan yana gelince anlamlı bir bütün veya büyük bir bütünün önemli bir parçasını oluşturduğunu fark ettiniz. Küçük bir örüntüyü keşfettiniz. **Bilgi sentezlediniz.** Birle biri toplayıp ikiden çok daha büyük bir şey buldunuz. Eleştirel düşünür olmak ve farkındalık düzeyimizi çok daha yükseklerle çıkarmak için bunu daha çok yapmaya çalışmalıyız.

Bir Noktaları Birleştirme Örneği

Nisan 2015: Londra'da "kontrolden çıkan" bir belediye otobüsü kaza yaptı.¹ Frene basmasına rağmen otobüsün tepki vermediği Müslüman sürücü beraat etti.

Haziran 2016: "Fransa'da kamyon sürücüsü Müslüman terörist, kalabalığın üstüne sürdü."²

Aralık 2016: "Berlin'de kamyon sürücüsü Müslüman terörist, yayaların üstüne sürdü."³

Mart 2017: "Antwerp'te arabayı kalabalığın üstüne sürmek isteyen Müslüman terörist yakalandı."⁴

Mart 2017: "İngiltere Meclisi'nin yakınlarında Müslüman terörist, yayaların üstüne sürdü."⁵

Nisan 2017: "Stockholm'de bir Müslüman terörist kamyonu yayaların üstüne sürerek beş kişiyi öldürdü."⁶

Hmm... Taşıtlarla işlenen "terörist eylemlerin" büyük bir örneğini geçmişten hatırlıyoruz:

11 Eylül 2001: "Pır pır uçakla iki haftalık uçuş eğitimi almış olan teröristler maket bıçağıyla kaçırdıkları yüzer tonluk üç jet uçağını Dünya Ticaret Merkezi kulelerine ve Pentagon'a çaktılar."⁷

---

¹ "Out of control" Routemaster Bus as it Crashes- Driver is cleared by Judge.

<https://www.youtube.com/watch?v=rm98MIAUQ1E>

² <https://web.archive.org/web/20160716132311/http://www.cbsnews.com/news/nice-france-massacre-in-france-as-truck-plows-through-bastille-day-crowd/http://www.cbsnews.com/news/nice-france-massacre-in-france-as-truck-plows-through-bastille-day-crowd/>

³ <https://web.archive.org/web/20161220215200/http://www.dailystar.co.uk/news/latest-news/571672/Berlin-Christmas-market-truck-crash-Germany-disaster>

⁴ <https://web.archive.org/web/20170323161026/http://www.france24.com/en/20170323-belgian-police-arrest-man-trying-drive-crowd-antwerp>

⁵

https://web.archive.org/web/20170812110853/https://www.nytimes.com/2017/03/22/world/europe/uk-westminster-parliament-shooting.html?_r=0

⁶ https://web.archive.org/web/20190315060822/https://en.wikipedia.org/wiki/2017_Stockholm_truck_attack

Eylül 2001'in üzerinden geçen zamanda artık çoktan emin olduğumuz sonucu: Krem katmanı (VIP, kısmen CIP) dışındaki uçak yolcuları potansiyel terörist olduklarına inandırılırlar, havaalanı terminallerinde topluca aşağılanmaya, pilotun keyfine göre uçaktan indirilmeye, onursuzca yolculuk etmeye alıştırlırlar. Anayasal hakların geçerli olmadığı, bir tür sıkıyönetim bölgesi olan havaalanları esir kamplarını andırır. Silahsız bile kaçırılabilirdiği ve terör eylemlerinde kullanılabilirdiği gerekçesiyle yeni model uçaklar uzaktan müdahaleyle pilotun denetiminin dışına çıkarılabilecek ve yönlendirilebilecek biçimde tasarlanırlar.

Şimdi sakince bu formülü yukarıdaki "yayaların üstüne süren terörist sürücüler" örnekolayına uygulayın. Sonuç kaç çıktı? Benim çözümüm aşağıda. Sizin çözümünüz farklı ise lütfen paylaşın.

<http://spectrum.ieee.org/transportation/advanced-cars/driverless-cars-optional-by-2024-mandatory-by-2044>

Türkçesi: "Kendini süren arabalar 2044'te zorunlu olacak."

Bu yeni bilgiyi önceden bildiklerimizle toplayalım:

1) Yeni arabaların çoğunda Bluttut, telefon hazırlığı vb. gerekçeyle mikrofon var.

Gerekçesi: "Elde telefon tutmak tehlikeli, telefonu cebe atıp kulağa Bluttut kulaklık sıkıştırmak ayy çok zahmetli, ne zahmetli... Kablolulu kulaklık mı? Yok artık, mağarada yaşayalım istersen?"

Olası gerçek amaç: Arabadakileri sürekli ve izinli-izinsiz dinleyebilecek altyapıyı müşterinin kendi rızasıyla oluşturmak, üstüne bir de parasını müşteriye ödetmek. Tıpkı şirketlerin sizin paranızla, sizin evinize, sizi 24 saat dinleyip bilgi toplayacak bir mikrofon (Android aygıtlar, IOS aygıtlar, Amazon Echo, Google Home, Apple Homepod vb.) soktukları gibi.

2) Yeni arabalara sürücüyü sürekli izleyen iç kamera konmaya başlandı. Bunu ilk zorlayan ve uygulayan şirketlerden biri Volvo. Hani şu, "%99 güvenlik yetmez, yollarımızda %100 güvenlik istiyoruz" diyen ülkenin, İsveç'in arabası. Hani şu, krallıkla yönetilen ülke. Hmm, ilginç.

Gerekçesi: "Direksiyon başında uyuyan sürücüler, Avrupa, ABD ve Japonya'nın yaşlanan nüfusu vs. vs. vs."

---

⁷ Konu hakkında bilginiz yoksa şunlar iyi bir başlangıç olabilir: [Eric Hufschmidt – Sancılı Sorular](#), [Thierry Meyssan - Dehşetengiz Hile](#), [Jim Marrs - Sırlar Operasyonu](#), <http://michaelsikkofield.blogspot.com/2012/03/11-eylul-2001-ve-kandrlan-6-milyar.html>

Olası gerçek amaç: Arabadakileri sürekli ve izinli-izinsiz izleyebilecek kamera altyapısını müşterinin kendi rızasıyla oluşturmak, üstüne bir de parasını müşteriye ödetmek. Microsoft'un Kinect ile evinizin içine soktuğu internet bağlantılı kamerayı arabanıza sokmak. Düşünün, “dashcam” dedikleri, seyir sırasında arabanın önünü kaydeden gerçek güvenlik kamerasının altyapısını yıllardır hazırlamadılar ve müşteriye bu konuda çaresiz bırakıyorlar. Ama içeriye bakan kameraları koymaya başladılar bile!

3) Pek çok modern arabada, arabanın hareketini uydudan sürekli izlemeyi mümkün kılan bağlantı altyapısı var.

Örnek: <https://en.wikipedia.org/wiki/OnStar>

Gerekçesi: “Ağır bir kaza yaptığınızda baygın olacaksınız, ilk yardım çağıramayacak durumda olacaksınız, sizin yerinize otomobil ambulans çağırarak. Sizin canınız bizim için çok önemli (dermişiz!).”

Olası gerçek amaç: Sıfır mahremiyet. Evin dışına adım attığın anda dünyanın hangi bucağına gidersen git dinleniyorsun, izleniyorsun ve kaydın tutuluyor. Çok uluslu şirketler böyle bir Orwell cehennemi yaratmak için çok uzun süredir gece gündüz çalışıyorlar. Özellikle arabalarla ve havaalanlarıyla ilgili bölümleri, yıllar önce yazılmış olmasını göz önünde bulundurarak iyi okuyun:

<https://cokus.wordpress.com/2013/05/26/gozetleme-toplumu/>

4) Pek çok yeni model araba binlerce kilometre uzaktan çalıştırılabilir, kapıları açılabilir.

Gerekçesi: “Daha az iş gücü maliyeti, müşteri lehine bilgi toplama, kolaylık, verimlilik, ‘geliştirilmiş müşteri deneyimi’ vs.” Buyurun sundukları gerekçelerin bir kaçı:

https://en.wikipedia.org/wiki/Remote_diagnostics

Olası gerçek amaç: Hükümetlerin, yasal-yasadışı haberalma örgütlerinin ve şirketlerin sizin özel hayatınızı ihlal edebilmeleri, ulaşım özgürlüğünüzü kısıtlayabilmeleri, bir “alo”yla, bir klavye darbesiyle sizi olduğunuz yere çakılı bırakma olanağının yaratılması. Bunun sonuçları ne olabilir? Eleştirel düşünme öğrencisinin, çalıştır saksıyı!

Şimdilik bunu yalnızca müşteriye sunuyorlar:

<https://www.mbusa.com/mercedes/mbrace>

İleride önlerine gelene de sunabilirler tabi:

<https://www.wired.com/2015/07/hackers-remotely-kill-jeep-highway/>

Sonuç:

Örüntü sanırım belli olmuştur. “Yayaların üstüne süren arabalar” tiyatrosu, insanları sırasıyla;

- Somut gerekçe göstermeksizin, yapmadıkları eylemler için sürücülerin suçlanabilmelerine,
- Uçaklara yapıldığı gibi motorlu kara taşıtlarına silah, kullanıcılarına da terörist muamelesi yapılabilmesine,
- Her sokağa MOBESE konabilmesine,
- Denetimi uzaktan bir komutla sürücünün elinden alınabilen taşıtlara,
- Ve kendini süren, yani sahibine köle olmayan, sahibini kendine köle edebilme potansiyeli olan taşıtlara

Razı etmek için oynanıyor. Ne ilginç, II. Dünya Savaşı’ndan sonraki dönemde terör örgütleri hep var oldu. Ama direksiyonu yayaların üstüne kırmak gibi dahice (!) bir yöntem bunca yıldır akıllarına gelmedi. Beklediler ki kendini süren araba teknolojisi, tüketici ürünlerine girene kadar, yasal altyapısı oluşturulana kadar gelişsin. Şimdi işbirlikçi hükümetler plaka okuma sistemlerini, elektronik çipli giriş çıkışları, türlü sınırlamaları zorunlu tutarken, hatta elektrikli taşıtların şarjını bile sınırlandırırken yaşanmış ve herhalde benzerleri yaşanacak bu “terör” eylemlerini gerekçe gösterecekler. Kendini süren (=sürücünün **yetkisini ve iradesini** elinden alan ama **sorumluluğu** almayan) araba teknolojisini de egzoz emisyonu standardını zorladıkları gibi aşama aşama zorlayacaklar. Yakın gelecekte hükümetler sürücü belgesine silah ruhsatı muamelesi yaparlarsa şaşırmayın. Arabalar sürücülerin tam denetiminden çıktıktan sonra artık her tiyatroyu sahnelemek kolay olacak. Aykırı fikirleri olan politik muhalifleri teröristmiş gibi göstermek çok kolay olacak. Uzaktan müdahaleyle denetimi elinize alın ve direksiyonu yayaların üstüne kırın. Artık “araba o anda benim kontrolümde değildi” diye yargıca anlatabilirse anlatsın...

Örnek 2: Covid-19

Bir örüntünün varlığını algıladığımızda veya bilinç düzeyinde anladığımızda “ben bunu bir yerden hatırlıyorum” duygusuna kapılırız. Daha önceki benzer deneyimimizle şimdi karşımıza çıkan şey arasında benzerlik kurarız. Olgunlaşmaya paralel olarak bu yetenek somut olandan soyut olana doğru ilerler. Söylem düzeyindeki veya neden-sonuç ilişkileri düzeyindeki örüntüleri yani soyut örüntüleri ayırt edebilmek, bize üniforma değiştirerek gelen düşmanın hilesini anlama olanağı sağlar. Saçı sakalı, kılığı değişmiştir ama kullandığı sözcükler, jest ve mimikleri, bizimle nasıl tartıştığı, bizi ikna etmeye çalışırken

kullandığı yöntemler kimliğini ele verebilir. Bu yetenek daha önce düşürdüğümüz bir tuzağa ikinci kez düşmemizi engeller.

Noktalar:

- 1) 2003 Kuş Gribi ve 2009 Domuz Gribi salgınlarında yapılanlar, yoklananlar, deneneler... Yerli tavuk ırkı yok edilerek ithal ırklara yer açıldı, yerleşim merkezlerini karantinaya alma denemeleri yapıldı, çok düşük ölüm sayılarına rağmen milyonlarca doz denenmemiş aşı satın alındı.⁸
- 2) 2010 yılında Rockefeller Vakfı, olası küresel bir salgında hükümetlere anayasal hakları çiğneme yolunu gösteren “Scenario For The Future of Technology And International Development” (Teknoloji ve Uluslararası Kalkınmanın Geleceğiyle İlgili Senaryo) belgesini yayınladı.⁹
- 3) 2014’te ABD sağlık bakanlığı yasalarda bulunan bir koronavirüs türünün insanlara geçme olasılığını araştıran ve Wuhan Viroloji Enstitüsü’yle ortak yürütülecek bir projeye bağışta bulundu.¹⁰
- 4) 2017’de Dünya Sağlık Örgütü’nün Türkiye’de Türk yasalarına bağlı olmaksızın, tam sorumsuzluk güvencesiyle ofis kurup çalışması amacıyla “İnsani ve Sağlık Acil Durumlarına Hazırlıklılık Teknik Uzmanlık Ofisi” kuruldu.¹¹
- 5) 2019’da Sağlık Bakanlığı’nın sitesinde küresel bir salgına karşı hazırlıktan söz eden bir belge belirdi.¹²

---

⁸ https://web.archive.org/web/20221002091720/https://www.ntv.com.tr/saglik/10-milyon-kisiye-ucretsiz-domuz-gribi-asisi,KTuV5sJz_EC6WMACVbiPZw

<https://web.archive.org/web/20201101150139/https://www.haber7.com/siyaset/haber/453290-mhpli-durmus-41-milyon-insan-kobay-yapildi>

⁹ <https://web.archive.org/web/20200618132849/https://issuu.com/dueprocesstv/docs/scenario-for-the-future>

18 ve 19. sayfalara bakın. Rockefeller Vakfı’nın ne iş yaptığına burada girmiyorum. Merak eden Erol Bilbilik’in kitaplarına başvurabilir.

¹⁰ <https://theintercept.com/document/2021/09/08/understanding-risk-of-zoonotic-virus-emergence-in-emerging-infectious-disease-hotspots-of-southeast-asia/>

Bu belge daha sonra ortaya çıktığı için birleştirilecek noktalardan biri sayılmayabilir. Ama burada zaten geriye dönük bir birleştirme örneği sunuyorum. Belge çok büyük olduğu için

¹¹ <https://web.archive.org/web/20191115225449/https://www.mfa.gov.tr/who.tr.mfa>

14 Nisan 2020’de salgının yıllar süreceği (!) önceden bilindiği için ofisin Türkiye’nin parasıyla sorumsuz olarak çalışmasını sağlayan yasa çıkarıldı.

¹² https://web.archive.org/web/20200330182617/https://www.grip.gov.tr/depo/saglik-calisanlari/ulusal_pandemi_plani.pdf

veya <https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/bulasicihastaliklar-haberler/ulusal-pandemi-hazirlik-plani.html>

- 6) Alternatif haber kanalı Infowars'a göre 2019'un sonlarına doğru küresel bir salgının planlandığını öngörüp haber veren bir kişinin videosu YouTube'dan silindi.¹³
- 7) 18 Ekim 2019'da New York The Pierre otelinde politikacıların, yüksek bürokratların ve virologların katıldığı Event 201 toplantısı yapıldı. Toplantının amacı solunum yoluyla bulaşan bir virüsün neden olduğu küresel bir salgının simülasyonunu yapmak ve alınacak önlemleri konuşmaktı.¹⁴
- 8) Tıpkı ilk örneğimizde teröristlerin kamyonu kaldırma sürme yöntemini keşfetmek için kendini süren otomobil teknolojisinin gelişmesini bekledikleri gibi, dünya çapında kıyım (!) yapacak bir virüsün ortaya çıkmak için Türkiye, Hindistan gibi büyük ve geri kalmış ülkelerin sağlık veri tabanlarının bilgisayar ağına taşınmasını beklemiş olması ilginç. Böyle bir salgının "cep telefonu" gibi masum ve yanıltıcı bir adlandırmayla Android ve IOS sistemli izleme aygıtları nüfusun onda dokuzunun eline tutuşturulma işlemi tamamlandıktan, e-nabız sistemine geçildikten sonra ortaya çıkması çok ilginç. *"Ne güzel bir rastlantı, öyle değil mi sayın seyirciler? E-nabız ve 4G altyapısı olmasa HES kodu diye bir şey olmayacaktı ve kimin riskli, kimin risksiz olduğu kolayca izlenemeyecekti, hayatımız çok daha zor olacaktı."* Elbette buna yalnızca budalalar inanırlar. O budalalar ki örüntü tanıma yetileri bütünüyle körelmiştir. Yaşamda her şeyin bir rastlantı olduğuna, yan yana veya art arda gelmeyen hiçbir iki şeyin birbiriyle ilgili olamayacağına inanırlar. Elbette bu, doğa yasalarına ve onları keşfetmeye ayarlı insan doğasına aykırı bir zihinsel durumdur. Zaten bu zihinsel durumun veya inancın yeterince yaygınlaşması sayesinde bu örgütlü kötülükler yapılabilir.

Sağlık hizmetlerinin yalnızca elektronik veritabanına eklenmesi değil, şehir hastanelerinin kurulması da önemli bir hazırlık sayılır. Bildiğiniz gibi kimi kamu hastaneleri kapatıldı. Özellikle askeri hastanelerin kapatılması, bu hastanelerde Türk ordusunun "Kovid hastası" olan subaylarına farklı ve doğru tedaviler uygulanmasını önlemek amaçlı bir hazırlık olabilir. Doktorlar sağlık bakanlığının kuşkulu protokolünü hastaların arasındaki farkları bütünüyle göz ardı edip herkese uygulayarak kaç sivili, kaç subayı öldürdüler belki hiçbir zaman öğrenemeyeceğiz.

2003 ve 2009'da korkutmacalar hem icraat hem yoklamaydı. Yani yerli kümes hayvanı ırklarını yok etmek gibi bölgesel ve tali sonuçlar almaya çalıştılar ama daha önemlisi hükümetlerin ve toplum kesimlerinin tepkilerini ölçmekti. Bunlar birer veri toplama ve hazırlık aşaması sayılabilir.

2017'de yapılan DSÖ anlaşması ve 2020'de yaratılan telaş havasıyla apar topar çıkarılan yasa girişilecek sahtekarlığın yasal altyapısını oluşturmak amaçlıydı. Büyük oyuncular

¹³ <https://www.bitchute.com/video/hlQcOfQy1YoU/>

¹⁴ <https://web.archive.org/web/20200123144533/Centerforhealthsecurity.org/event201/scenario.html>

işlerin ters gitme olasılığına karşı güvence isterler. İşte onlara bu güvence verildi. Ters gidebilecek işleri düşünürken elbette Türk ordusunun yönetime el koyması olasılığını da hesapladılar. Çünkü salgın gerekçesiyle yapılanlar aslında Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal güvenliğini tehlikeye atmıştır. Türk ordusu üyelerine subay er ayırt etmeksizin içeriği bilinmeyen, etkisi kestirilemeyen bir iğne vurulmuştur. Ama ordunun buna direnmesi (işlerin ters gitmesi) olasılığı 15 Temmuz 2016'da tamamen ortadan kaldırılmıştı. Dolayısıyla adımları 2003-2009, 2016, 2017 ve 2019 olarak da yazabiliriz.

Örnek 3: İki başörtüsü haberi aynı ülkede, aynı anda.

16 Eylül 2022: Habere göre İranlı kadın Mahsa Amini, başörtüsü bağlamayarak yasayı çiğnediği gerekçesiyle, telkin (ikna) programından geçirilmek üzere alındığı gözaltında öldü.

21 Eylül 2022: İngiliz gazeteci Christiane Amanpour, başörtüsü kuralını bildiği halde son anda bağlamayı reddedip İran cumhurbaşkanının röportaja gelmemesini sağlayarak "olay" çıkardı.

Burada sorulması gereken sorular şunlar:

- Normalde İran'da olup bitenleri haber yapma alışkanlığı olmayan Batılı haber ajanslarının – ki bunların sayısı bir elin parmakları kadar bile değil – dünyanın dört yanında her gün onlarca benzeri gerçekleşen bir gözaltında ölüm olayını gündemin ilk maddesi yapmaları, bütün haber aktarıcılarının da yakın geçmişte benzerini çok sık gördüğümüz biçimde (yukarıdaki örneklere bkz.) ağız birliğiyle bu haberi gündeme koymaları sıradan, kendiliğinden gelişen bir olay mıdır? AP'nin haberi Batı'ya duyururken yaptığı ideolojik suçlamaları ve yanlı yorumları neden başka ülkelerden aktardığı haberlerde görmüyoruz?
- Amanpour'un (büyük olasılıkla birkaç hafta öncesinden ayarlanan) röpotaj zamanlamasıyla kadının gözaltında ölmesinin üst üste gelmesi rastlantı mıdır? Christiane Amanpour "kaşar" gazetecidir. Ömrünü Ortadoğu'yu araştırarak geçirmiştir. İran yöneticileriyle daha önce de röportaj yapmış ve başını örtmüştür. Basın konusundaki yazılarımı okumadıysanız okuyun ve gazetecilik mesleği ile haberalma ve operasyon ajanlığı arasındaki sınırın günümüzde hiç olmadığı kadar bulandığını anımsayın.
- Olayların gerçekleştiği yer olan İran'ın ABD'nin gezegende en sık hedef gösterdiği, silahlanmasını engellediği birkaç ülkeden biri olması; İsrail'e kuruluşundan beri düşman olması; uluslararası sermaye akışına eklemlenmemiş son birkaç ülkeden biri olması; İranlı kadınların uzun süredir rejime karşı Batı tarafından kışkırtılıyor olmaları ve bu yapılırken en önemsiz ama fotoğraflanması en kolay sorunları olan başörtüsünün kullanılacağı olması rastlantı mıdır? Gözaltında

ölen kadının sosyal medya kullanan, Batılı estetiğine göre güzelce bir kadın olması, profesyonelce çekilmiş fotoğraflarının olması rastlantı mıdır?